

Megjelenik hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 rt. o. 6.
Félévre 6 " " "
Évnyegyedre 3 " " "
Egy órára 1 " " "

Szerkesztői szállás:

belső s. számra 131. szám.

Kiadó hivatal:

középutca Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:

öt hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr.
2-ször 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22.)
Hansentst. és Vogelm. (Neuer Markt 11. szám.)
Pesten: Zeisler M. (Király utca 60. sz.)

Nyilvántartási cikkeik

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez csimzandók.
Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

Előfizetési felhívás a „K. KÖZLÖNY”

1869. II-dik félévi folyamára.

Egy évre 12 forint o. ért.

Félévre 6 " " "

Évnyegyedre 3 " " "

Egy órára 1 " " "

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Az előfizetési összegek beküldésénél **postai utalványt** kérünk használni, mely **jutányosabb** és kevesebb fáradsággal jár a pecsét alatti küldésnél; így például: 3 frtért 18 krt kell fizetni a feladatszámlánál és 3 krt itt az átvevésnél, holott a **postai utalványra 1 darab 10 kros bélyeg ráragasztásával minden ki van fizetve.**

Stein János,

a „K. Közlöny” kiadója.

Államtanács és Allambiroság.

II.

(S.) Előbbi cikkünkben röviden érintettük, minő hatásköre lehetne, nézetünk szerint, a mi allambiroságunknak.

E vázlatból kiderül, hogy ezen intézmény törzsteendője a bírósági és közigazgatási közegek közt felmerülő illetékességi viták eldöntése levén, annak oly feladat jutna, mely a vitaközvetítő két államhatalom közül egyikre sem ruházható; következésképp egy közben, külön tényező felállítására elkerülhetetlen szükségé válik, így kívánván ezt a hatalommegosztás alapelve.

Oly intézmény, mely mással nem pótolható, melynek teendőjét másra bízni nem lehet, teljes mértékben bír a létezéshez szükségesével, sőt a mennyiben az államgépezet kiegészítéséhez tartozik, éppen nem mellőzhető.

De vajjon elmondható-e mindez az államtanácsról is. Létező hiányt, valóságos szükséglet van-e hivatva pótolni e testület, vagy valamely más fennálló hatóság tevékenységi körében már befoglalhatnának annak teendői, úgy, hogy ezeket előbb más közegtől kellene elvenni, hogy neki dolgot adhasunk. Vagy ha a teendők újak, vajjon nem épp oly jól, vagy tán még czélszerűbben elláthatja azokat valamely már létező testület?

Átalában: a hatalommegosztás, vagy a munkafelosztás elve követeli-e az államtanács felállítását?

A pozsonyi 1847/s. III. t. cz. 19. §-lye ugyan erdélyi egy államtanács felállítását „az ország közügyei felett tartandó értekezés végett”; bővebb formulázását e testület hatáskörének azonban hiában keresnők az említett törvénycikkekben, sőt annak további §-iből olyasmis tűnik ki, mintha e testület alakítása csak azért határozott volna el, hogy legyen hova a felosztott udv. kancellaria és udv. kamara tagjait elhelyezni.

De bármint lett legyen, az „értekezés” szó, melyet az idézett §. említ, eléggé világosan kizárja a határozás jogát, s ekkép csak a tanácsadást tüzi ki az államtanács feladatánál.

Azonban, szigoruan alkotmányos szempontból vevén fel a dolgok és eszmék célját és értelmét, előttünk a tanácsadás is eléggé tág értelemmel bír arra, mikép azon óhajást fejezzük ki, hogy a magyar király csupán magyar felelős minisztereitől kérjen és fogadjon el tanácsot.

E felett a parlamenti rendszerrel ellenkezőnek tartanók bármily másodrendű tanácsosok beavatkozása által korlátozni, szűkíteni a felelős miniszterium hatalmi körét, miután ezzel együtt a felelősség terhe is csökkenne a közügyek tetemes kárára.

De ha az államtanács e nyugtalanító s alkotmányos államban valóban csupa cifrafrászt képező czime szerényebbel cseréltetnék fel, s teljesen a miniszterium alá rendeltetvén, oly szervezet és munkakör szabhatnék elébe, mely által törvényhozó testületünket valósággal „könnyebben mozgóvá, biztosabb eljárásúvá tenné”, csak örövendeni tudnánk

keletkezésének, bárha a néhai „systematica deputatiókra” való utalást nem tartjuk eléggé indokoltnak.

A közelebbi országgyűlés is ily bizottmányokra oszlott volt fel, de azok, mihelyt a miniszterium kinevezése bekövetkezett, azonnal megszűntek, mert parlamenti kormány mellett a kezdeményezésnek főleg a végrehajtó hatalomtól kellek kiindulni, s ennél fogva a törvényjavaslatok előterjesztése a miniszteriumot illetvén: a nevezett országgyűlési bizottmányok is feleslegessé váltak.

Különbön a nevezett országgyűlési bizottmányok hiányos szervezetüknek fogva sem voltak továbbra fenttarthatók, a mi egyébiránt a mostani osztályoknál is észlelhető, hogy t. i. összeállításuknál nem volt és ma sincs tekintet a szakképzettségre, a mi, midőn czélszerű reformok létesítéséről van szó, következésképp főkéllék a szakképzettség, eléggé nagy baj, nagy hátrány.

A kérdés tehát főleg a körül forog, minő szervezete lesz a czélbavett államtanácsnak, kik lesznek tagjai, lesz-e ezek megválasztásánál tekintet a szakképzettségre stb.?

Az államtanács feladata volna azt véggezni, mit a miniszterium személyezte a folyó ügykezelés miatt nem bír meg, és mire az országgyűlés nem érkezik, azaz: könnyíteni a miniszteriumon és országgyűlésen; de vajjon, ha csakugyan tekintet lesz a szakismeretre, s következésképp az államtanács is ugyanannyi szakosztályból, vagy legalább szakemberekből álland, a hány szakminiszterium van, s a hány szakba vágó munkával fog megbízatni, nem fog-e ez szerfelett nagy, és pedig felesleges költséget okozni, és vajjon nem könnyebben formulázza-e a javításokat czélzó törvényjavaslatot jobban az, a ki a folyó ügyek kezelése alatt rájött a javítás szükségére?

Más országokban az államtanács rendszer a főbb hatóságok elnökeiből és más kitűnőségekből áll. Az előbbieket, többnyire hajlottkorúak levén, igen alkalmasak lehetnek a közügyek feletti „értekezésre”; de nem a megfeszített munkásságot igénylő törvény formulázására.

De nem folytatjuk tovább elmélkedésünket, hanem bevárjuk a jelzett törvényjavaslatok előterjesztését.

Lapszemle.

Hitel viszonyaink.

IV.

„Hitel viszonyaink sajtószertű állapotából mennyi bajok sarjadtak, elmondottuk a tegnapi számban.

Mert mindennek meg van ideje s mi ma áldás, holnap megváltozván a viszonyok; átokká válhatik.

Az árszabások, a kamatláb meghatározása hajdan szükségesség volt, ma annak ártana, kit védeni kíván.

Igy járt le az egyszerű kötelezvények kora is. Ma a tüke életfenntartás és életbiztosítás eszköze, úgy mint bármely más vagyoni, jövedelme biztosabb minden más életfenntartási alaponál s annyira kényelmessé van téve kezelése, hogy kicsi vagy nagy tőkét egyiránt lehet biztos évráradékká változtatni.

Ezért külföldön minden ember, ki csak szerit teheti, megtakarított pénzét értékpapírokba fekteti s abból jövedelmet húz, míg nálunk a falusi ember ládájába gyűjti pénzét s az sem magának nem gyümölcsösít, sem más szorgalmát nem ápolja termékenyítő erejével.

Nekünk — mint már eleinte érintettük — primitív felfogásainkat sokban meg kell változtatnunk, és az új viszonyok közt azon körülményekhez alkalmazkodnunk, melyet e változás követel. Ha valaki nálunk csekély birtokát hevertetné s paragon hagyná mivelet nélkül, mindenki megszólná, mint rossz gazdát, s méltán, mert nemcsak ő veszt, hanem az állam is az egyetemes termelés értékében.

Nem ez történik-e, ha valaki pénzét heverteti ládában? nemcsak ő veszt el a pénz jövedelmét a kamatban, de mert a pénz forgalomban termékenyít, a köz is elveszti azon értéket, mit a tüke teremtett volna, ha a forgalomtól el nem záratik.

Más országokban város-helyeken minden jobb módú magános ismerős bankárnál tartja pénzét, s feleslege mindig gyümölcsösít, de folytonos forgalomban is van, vagy kisebb módú ember is papi-

rokat vásárol s ha ismét pénzre van szüksége, tul-tesz papíraira, az időközben kamatokat nyeri.

Már ezen szokás hatalmas egyik tényezője a forgalom élénkségének, mert igen kevés a vinculat tüke.

Természetesen ez az országban elterjedt pénzintézetek kíván, hol papírokat vehetni s szükség esetében be is válthatni mindenkor.

Ily intézeteknek elemei már nálunk is megvannak a takarékpénztárakban. De ez még csak a mag, korántsem a termő fa maga.

Hogy az lehessen, mi vidéken bajainkon segít, nevezetes átalakuláson kell keresztülni mennie.

Elöttem fekszik 34 hazai takarékpénztárnak évi kimutatása, aligha lehet valami tanulságosabb finansziális állapotainkra nézve, mint az ebből merített kombinációk.

A fennevezett 34 takaréktárak 1 milliót meghaladó alaptüke mellett 22 milliót fektettek csupán hypothekákba. Nevezhetünk egy példát, hazai tartományi városaink egyik legkedvezőbb központját, hol az ottani takarékpénztár a betétek 82%-ját fektette hypothekális adósságokba.

Ez állapot örökös lebegő veszély mind a pénzintézetre, mind a hypotheka tulajdonosra nézve. Hol az alaptüke 30—32 ezer legfölebb és betétekből 82% még pedig 1 1/2 millió roppant összegig van fektetve hypothekákra, mi menti meg az intézetet úgy, mint a birtokot a válságtól.

Csak a betétek nagyobbacska visszakövetése álljon elő, és az intézetnek halomra kell felmondani a kölcsönt, és mert a birtokos egyszerűen ríkáni bír fizetni, eléárí rá nézve a válság, és válságot idéz az intézetre nézve is.

Ezért mit csinálnak a vidéki takaréktárak? A felmondást lehető kurta időre szabják s a bajt csak növelik.

Gazdaság kurta kölcsönt csak termékei eladásánál bír, — de beruházásoknál nem. Az is látható, hogy az ország legtöbb helyein a takaréktárak nem képesek máskép pénzt elhelyezni, mint hypothekákra, csak így történhetik, hogy 34 takaréktár 22 milliót ilykép helyez el.

A takaréktáraknak tehát tüzetök vezetésében változásra kell átmenni, mely változás nem áll másban, mint hypothekális tüzeteiket csak nagyobb központi bankok társaságában tüzni, s szükség esetén kellő fedezetről ez által gondoskodni, hogy a betétek követeltetvén, válságra ne jussanak s ne juttassák a birtokot.

Mindenki érzi, mily jótétemény minden vidékre egy, bár igen korlátolt működést pénzintézet, s a vidékek őríznie kell teljes erejéből annak fennállását. De válságos idők rohamára ellen a pusztító jóakarattal megvédeni nem fogja, ma a feltöltött verseny korszakában lehet, hogy éppen a véltékedő érdek hozhat ezen intézetekre válságot, ezért gondoskodniok kell jó eleve, hogy helyzetüket megerősítsék, s a válságok ellen szövetkezés által vértetve legyenek. Így magukat megszilárdítják s a birtoknak erős támaszaivá válhatnak.

Miként, annak idejében azt is elmondjuk.

(„Szab. Egy.”)

— Az „Esti Lap” 174-dik számában „Tordavárosi panaszok” czim alatt ezeket olvassuk:

„A Magyar Polgár” ez évi jul. 28-iki számában „kis városi árnyékek” czim alatt egy tor-dai képviselő több rendbeli sérelmet adja elő — természetesen oly phrasaikkal tarkázva, melyeket mi soha sem szoktunk használni — s annál fogva csak tárgyilagosan fogunk felelni; most egyelőre csak két tételt említnék fel, egyik az, hogy: Tordaváros az uralkodó párt hatalmi tényezői által a végpusztulásra és megsemmítésre van kárhoztatva. A másik az, hogy politikánkban hiányzik a morál.

Olvassóinkra bizzuk, hogy cikkünk elolvasása után mondjon ítéletet mindkét phrasis felett.

Két főpanasz van a képviselő urnak, egyik az, hogy törvényeszkénél vizsgálat tartatott, a másik az, hogy a birtokbíróság hogy és miként rendeztetett, s azt mondja képviselő úr, hogy mind ebbe szerepet játszik Tordaváros egyik vagy másik polgárának baloldalisága.

Az igaz, hogy mindkét esetben az intézkedések itt Pesten az igazságügyminiszteriumban tétettek, de biztosíthatjuk a t. cikkíró urat, hogy itt Pesten legkisebb tudomással sem bír senki arról, hogy vajjon Tordaváros tisztviselői, a főhadnagytól kezdve az utolsó éji őrig, személyileg melyik és minő politikai párthoz tartoznak. Ez tisztelt cikkíró úr lelkiismereti dolog s e téren, hol a panaszos ügyek mozognak, nem az a kérdés, hogy ki miféle politikát üz a megyeházákban, választásoknál s utcán vagy kocsmákban, hanem az, vajjon rendes, pontos képes és szorgalmas hivatalnok.

Ismerünk mi igen jeles törvényszéki hivatalnokot egy párt ott az erdélyi zöld asztalok körül,

ki, hír szerint, baloldali, de ezzel mi nem törődünk, csak lelkiismeretes bíró és szorgalmas munkás legyen; de kérem alássan, ha valamelyik megyéből vagy városból panasz érkezik a felsőbb hatósághoz, hogy egy embert az utcán leagyalta, kórházba vitték s az ott néhány napra meghalt és azután hamis jegyzőkönyvet készítettek, mintha azt a halott életében vették volna fel — vagy ha azt panaszolják, hogy az árva is letéti pénzek nem azon biztosítékok mellett adatnak ki, a mint azt a törvény megkivánja; mondom, ha ilyen vagy ezekhez hasonló panaszok érkeznék be — vajjon azt kelle tudakozni, hogy a bepanaszoltakat milyen pártiak? Vajjon az ily tények nem képeznek-e morális alapot arra, hogy a felsőbb hatóság utána nézessen az ügy állásának?

Rosz néven veszi a t. cikkíró, hogy a vizsgálat azon ügyekre nézve, mik Tordáról feljelen-tettek, nem a maros-vásárhelyi kir. ítélő tábla elnöke által rendeltetett el s azt kérdi, hogy vajjon más, mint a kir. tábla elnöke rendelhet-e el vizsgálatot?

Ő maga határozott nemmel felel. Mi egyszerűen más véleményben vagyunk; e kérdés eldöntése azonban nem lehet jelen cikkünk tárgya, a földolog az, hogy a vizsgálat megtörtént, s ha maga a cikkíró is elismeri, mi is csak utána tehetjük, hogy a vizsgálat nagyon szabatos, nagyon tárgyilagos és pártatlan, s legyen meggyőződve, cikkíró úr, hogy az ügy elintézése is olyan leszen, s valamint jelenleg sem tudják itt Pesten, hogy az illető urak közül ki milyen oldali, úgy az ügy elintézése után sem leeny oka egyiknek is politikai lepellet takargatni tisztviselői hibáit, vagy politikai tökéből fedezni a tisztviselői hiányokat.

Ha van hiba, az büntetést és elégtételt követel, s hogy erről a felsőbb hatóság, mint önk is elismerik, loyális módon meg akart győződni, vajjon immoralitás volt e?

Szeretnők tudni, mi lett volna a corectebb és morális eljárás?

A másik ügy az erdélyi városok birtokbírósági joga. Erről szólanak az 1868. LIV. 1. §. 1. p. b. betűje és 5. pontja, aztán a 18. §., mind a mellett kérdés támad, mint az a jogéletben ezer meg ezerszer történik, s az erdélyi részeken épen Torda városának jut a dicsőség, hogy a kétséget felfedezi, erre feliratot ír az igazságügyminiszteriumhoz, honnan a törvény általánoson elfogadott értelmezése szerint való választ nyer f. évi július 6 kán; de igen helyesen a válaszzsal nem voltak megelégedve, s egy második feliratban kifejtik az erdélyi városi viszonyok részleteit, erre aztán folyó 1869. július 19-ről kapnak egy miniszteri leiratot, melyben kimondatik, hogy az erdélyi részekre nézve áll az 1868. LIV. t. cz. 1. §. 5 dik pontja; s mindazok az erdélyi megyék, vidékek és székesely-székek területén fekvő, rendezett tanácsos bíró szabad királyi, mező és nemes városok, kiváltásgolt helységek (Olahfal, Bereczk stb.), melyek eddig önálló törvénykezési teljes hatósággal bírtak, ezutánra nézve is birtokbírósággal ruháztatnak fel, ha ki tudják mutatni, hogy kellőleg minősített bírák elegendő számmal állanak rendelkezésükre stb.

Ez vége a második ügynek; s azt kérдем újból, hol van itt az a borzasztó elhatározás, hogy Torda városa megsemmisítették? Mi ezekben az a valami, melyről következtetni lehet, hogy politikánkban hiányzik a morál?

A delegatiók.

Bécsből írják aug. 4 kéről: A hadügyi bizottság közelebbi létszámban tárgyalat tütelek közül e következők idéznek elő némi vitát.

Az egészességügy, mely czim alatt a kormány 2,126,672 frtot vett fel az előleges költségvetésbe, míg a bizottság csak 2,007,624 frtot szavazott meg és a városokban létező tábori gyógyszerárak megszüntetését határozta el, valamint azt is, hogy a furdóparancsnoki állomásokra ezentúl ne alkalmaztassanak magasabb állású tiszttek. E czim alatt tehát 3 pct. törölt.

A nyugdíjak. Ezekre a kormány 10,925,388 frtot kért, de a bizottság csak 10,921,908 forintot hagyott jóvá és elhatározta, miszerint a tisztifetések eddig megállapított fölemelése a mai napig nyugdíj elvezőkre ne birjon visszahatással, hanem a nyugdíjak in statu quo maradjanak mindaddig, míg a két törvényhozás közös nyugdíjazási kulcsot nem fog kidolgozni.

A katonai fegyvertételek. Ezek rovatában 75,515 frt állt, mely összeget a bizottság 6 peitell szallította le.

A különböző kiegészítések. E rovatban legjelentékenyebb a törles. A kormány ugyanis 280,700 frtot vett fel a praeliminárba, míg a bizottság csupán 76,062 frtot hajlandó adni.

van, és kik legalább is magyarul és németül tudnak, megjegyeztetvén, hogy más honi vagy idegen nyelvnek tudása a más tekintetben egyenlőkkel szemben az alkalmazásnál előnyül számítatik be.

Az ezen tanfolyamba belépni kívánók tartoznak e tekintetben a földmivélés, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszterium III. távirdai szakosztályához Pesten legfeljebb f. évi aug. hó 21-éig folyamodni, s az e részbeni kérvények az említett tulajdonságokról tanuskodó bizonyítványokkal ellátva felszerelendők, és pedig azok részéről, kik már valamely hivatalnál alkalmazva vannak, az illető előjárások utján.

Azok, kik netalán már nősök lennének, kérelmekben ezen körülményt is említék meg.

A felvételt minden tanonc köteles 8 o. é. forintot lefizetni, mely díjért a szolgálati utasításnak egy nyomtatott példányát is megkapja.

A magyar nyelven előadandó tantárgyak lesznek:

1. A természettannak villamosságáról, delejeségről s ezeknek egymásra való kölcsönös hatásáról szóló része.

2. A távirdai készülékek ismertető leírása (Apparatenlehre).

3. Az ugyanazon távirdai állomáson összejövő vezényhuzaloknak a kéznél levő készülékekhez alkalmazott a különböző ezélokak megfelelő összeköttetéséről szóló tan (Schemalehre).

4. A távirda vezetések építése (Tech. Linien Bau).

5. A szolgálati utasítás (Dienstsanweisung).

6. Az összes európai távirdai hálózat összeköttetésének ismertetése (Telegr. Geographie).

7. A gyakorlati távírás, vagyis a Morse-féle írógépen való sürgönyadás és vévés.

A tanfolyam végzésekor a tanoncok elméleti és gyakorlati vizsgálata alá bocsátatván, képességüket tanúsító bizonyítványt nyernek és az alkalmasoknak ítélték szorgalmuk és képességükhöz képest érdemsorozatok rendében előbb fizetéses gyakorlókknak, s ha mint ilyenek arra méltóknak találtnak, az időnként üresedésbe jövő állomásokra m. k. távirda tisztükül fognak alkalmaztatni. Kelt Pesten, 1869. évi aug. 5-én.

A földmivélés, ipar- és kereskedelemügyi m. k. miniszteriumtól.

Vidéki levelezés.

Nagy-Szeben, aug. 2-án, 1869. — Tekintetes szerkesztő úr! Épen ezen perczben fejezte be a helybeli magy. kir. államgymnasium az 1868/9 i tanévet. Jelen voltam tavaly is ezen ünnepélyen, s örömmel jelenthetem, hogy a különbség az idejé és a tavalyi között — a mint mondani szokták — ég és föld! Tavaly valamit a vizsgák, ugy az ünnepély alkalmával sem lehetett ezen magyar intézetben még csak egy magyar szót sem hallani, kivéve egy néhány magyar névragozást! Elleben az idén nemcsak német, hanem magyar és román feleleteket is volt alkalmunk hallani s meggyőződni arról, hogy a nemzetiségek közötti egyenlőség ezen államintézetben a lehető legnagyobb mérvben érvényesítették. Már a májusi ünnepély alkalmával üdvözölték az ember szíve, láthatni, mint román, magyar és német tanulók karöltve daloltak magyar, német, román darabokat! S most éltevé az igazgató felkent apostoli királyunkat, „hoch” és „setrejaszke” egybeolvadt egy háromszoros lelkes „éljen-be! Nem magyar ajku fiatalágunk kezdi felfogni, mennyi és mi illeti közös magyar hazánkat, imádoti királyunkat!

A „Tedeum” után összegyűltünk az államgymnasium harmadik osztályába, mely ő Felső és b. Eötvös ő nmlga képével és másképen is díszesen fel volt ékesítve; az énektanulók érdemes tanárak vezénylete alatt egy lelkesítő magyar dalt énekeltek, mire a végzett 8 dik osztálybeliek egyike latin beszédben az ég áldását könyörögve le ezen intézet legnagyobb védőre, ő Felsőre, a másik magyar szónoklatban halat adván az Istennek, hogy valahára lehetséges lön neki édes aranyelvén búcsúzni el ezen Alma Materől, — a jutalomdíjak kiosztása után az igazgató élte a királyt, élte a háró Eötvös és Isten oltalmába ajánlva a tanuló fiatalágot, harsogó éljenek között távozott a tanári testület élén a teremből.

Nemde, tek. szerkesztő úr! valót mondom, hogy nagy, igen nagy a különbség a most és hajdan között? Miut Pál Sándor ő nmlga a tanári karhoz intézett beszédében elismeréssel méltóztatott kinyilatkoztatni azt, hogy a tanárok ezen átmeneti korszakban a nehézségeket, terheket nem a tanulóokra tolták, hanem saját vállalkra vették: ugy állíthatják a tanárok is, hogy dacára a magyar nyelv ez évig történt lelkiismeretlen elnyomásának e tanévben a tanulók, kivált az 5 alsóbb osztályban nemcsak a magyar nyelvben rendkívüli haladást tanúsítottak, hanem magokban a tantárgyakban is bebizonyították azt, hogy a tudományokban haladásra nézve nincs szükségünk külföldi önző kosmopolitákra, hanem lelkes hazai tanároknak, kik atyáskodva és segítve minden módon tanítványainkat, ezeket szorgalomra és kitartásra buzdítják!

A fiatalság megtanult magyarul s nem hanyagolta el a tudományokat! Az erélyvel párosult buzgalomnak ez a következménye.

Hát mit mondjak román tanulóinkról? Ők a vallástannal anyanyelvükön a román nyelvet hetenként 2 órán át szintén román szövegű tankönyv nyomán derék tanáruk főt. Rusu János esepres vezénylete alatt tanulmányozták szép eredménnyel; a többi tanárok a magyarázatokat lehetőségig román nyelven is tartották, s így történt az, hogy román tanulóink, kik különben is általában a legszorgalmasabb és legderékabb fiai a muzsának, édes anyanyelvüket is bőven tanulmányozhatták.

Sajnos egyébiránt, hogy a normalis iskola teljesen német, hogy ottan a magyar nyelv (plusquam d....ság!) elhanyagoltatik. N. R.

Napi hírek.

— A „Honvéd” és több pesti lap azon hirt közlék e napokban, hogy az erdélyi részekben siralmas sikert mutatott fel a honvédtoborzás, mert alig találtak ott 80 alkalmas egyént. E hir merőben alaptalan, mert az erdélyi részek a kirótt legénységet utolsó emberig kiteremtették. A pesti főtanácsalhoz be kellett volna küldeni 121 legényt és valósággal beküldetett 124 — tehát a kirótt mennyiségnél több; e felett a Kolozsvári kertületi főparancsnokságnál szolgálatban áll 17 legény, s így az erdélyi részekben toborzottak száma nem 80, hanem 141, tehát hatvanegyetől több. Az erdélyi részek e téren is megtették honfiai kötelességüket, s derék toborzó honvédtisztjeink is sikerrel jártak el kiküldetésükben.

— Az erdélyi urbéri kárpótlási ügyben közelebről egy hirdményt bocsátott ki a földterhermentesítési alapigazgatóság elnöksége, melyből kiemeljük a következőket: A végleges valóság a magyar megyék területén legnagyobb részben és mar annyira végre van hajtva, hogy Belső-Szolnok- és Dobokamegye alig néhány községén kívül, még Hunyad- és Alsó-Fehérmegyében van néhány község hátra, legtöbb pedig, u. m. 34 község, Fogaras vidékén várja a valósítást, hogy azonban e munkák is minél gyorsabban kezessül vitethessenek, az említett helyeken jelenleg dolgozó valóság bizottságok segítségével beosztattak és átrendeltettek. Jelenleg a kir. alapigazgatóságnál, hol a beadványi jegyzőkönyv száma a folyó év első felében 7552. számmra emelkedett, ezek egyenkénti elintézése mellett, különböző megyék területén levő 419 községből ugyanannyi urbéri és 155 uzed munkalát vár elintézésre, a teendő az 1-50 pontban érintett vegyes szolgalmányi kérdéseket illetett egyes munkalaton kívül, melyek száma 263. E munkaanyagot szaporított fogják meg a legközelebbi időszakban valósítani, de megbe nem érkezett és közelebb valósítandó munkalatok, melyek száma is körülbelül 120—150 darabra tehető. Ezeket kivül vannak még feles számú uzed-bejelentések, melyeknek elküldetése és a szükség esetén a bizományokhoz utólagosan leendő kiküldetése hasonlóan elintézés alatt áll. Végül feldolgozásra várnak az ugynevezett elkésett bejelentések, a mennyiben azok az illető községekben végleges valósítási munkával egyidejűleg eddig el nem intézettek, ezek száma jelenleg 126. — A székelyföldi kárpótlásokra nézt továbbá megemlítetük, miszerint oitan a végleges valóság, az 1868. aug. 12 diki m. k. bel- és igazságügyminiszteri rendelet, illetőleg a királyi alapigazgatóság részéről 7052 1868 sz. alatt közzétett hirdmény folytán eddig elbeérkezett bejelentéseknek (melyek száma eddig 2052) valósításával egyidejűleg foly, s folytatatik addig is a lehető legnagyobb szorgalommal, míg a bejelentési véghatáridő (1869 dec. vége) lejár, mikor is az akkori eredményhez képest a továbbiakról az illető közönség értesített fog. — Végül az ugynevezett visszakapott részeket illetőleg megjegyeztük, hogy a végleges kárpótlási valóság Szarand- és Krasznamegye illetőleg, rövid idő múlva szintén befejeztetik, s akkoron e két bizomány valóságilag Kóvár vidékére fog áttétni, Középszolnok-megyében pedig két bizomány dolgozik. — Jövő számban egész terjedelmében közölni fogjuk e hirdményt.

— A sztánai vasút-töltés már körülbelül fele részben készen van, középen azonban még egész nagyszűrésében szemlelhetők az állások, 18 öles magasságukból itt még csak 3—4 ölet takarván el a föld. A napokban éppen ezen rész pár lábnyira sülyedt, de ismét felemelték — s pedig valamivel magasabba, mint előbb volt. Épen ezen emelés alkalmával történt, hogy egy fin a szédítő magasságból lezuhant, — felkelt s ismét visszament dolgozni oda, honnan leesett, az állás tetejére. A csudát az alatt frisen hányt föld lágy-sága fejti meg.

— Viharosítottunk e hó 4-kéig tartott, midőn ismét neki zúdult a jég, felhőszakadás és menykőhullás. Több helyről vettünk már tudósítást az elemek újabb féktelenkedéséről, azonban sehol sem dultak annyira, mint a városunk közepében levő Szucság, M. Nádas és Méra határain, hol f. hó 5-én d. u. 5—6 óra közt dőnyi sőt tovább nagy ságu jégek estek, különösen Szucságon oly iszonyu fellegzakadás volt, hogy a rohanó ár a jég elől az andrásfalvi hid alá menekült vasúti munkások közül négyet elsodort; hármát lehetett megmenteni csak; a negyediket, egy Tatár Juliánna nevű gy. szt. miklósi fiatal székely leányt, — mint hullát találták meg két nap múlva a vihar után.

— Mivel a nagyváradi kolozsvári vasútvonalon Kolozsvártól nyugot felé a váltási munkalátok oly mérvben haladtak elő, miszerint az anyagoknak távolabb pontokról nagy mennyiségben és kellő sebességgel eszközözendő szállítása tekintetéből, a már lerészott s mind tovább alkalmazandó vas-sínok segédével, a vasnépítő-társulat által ujon hozott gömzözdony már a múlt héten használatba s forgalomba hozották, a rozsz akarát vagy tudatlanság, gondatlanság komoly és veszélyes következményeinek eleve megállítására és elhárítására szempontjából a városi tanács mindenkit komolyan felhív és figyelmeztet, hogy mindazok, kik rozsz akarathól, makacsság- vagy tudatlanságból a vasúti sínok különböző fele közlekedési akadályokat

u. m.: köveket, favégeket s hasonló egyéb tárgyakat tenni, vagy a vaspályához tartozó területre bármint marhákát s bazi állatokat hajtani merészelének, akár a pályőrök megszólítására, elsorolt tények elkövetésétől magukat vissza nem tartóztatnak, mint a vasúti közlekedés biztonságát veszélyeztető cselekvények elkövetői, az okozott kár és költségek megtérítésén kívül, a tény jelenlétéhez képest, azonnal példás és szigorú büntetés alá vonatnak.

— Az oláh magyar határvilongást illetőleg Bukurestből távirják: „Egy, körülbelül száz magyarból álló fegyveres csapat egy vezér alatt erőszakosan betört Romániába Buzeu helység mellett. Követelték, hogy a vámbáz távollittassék el, és az őrházat szétrombolták. A kormány azonnal felszólalt a bécsi udvarnál és csapatokat küldött a határra új betörés megakadályozására.”

— A löfgyverrel vígyázatlan bánás következményei. Nem nagyon régeu történt, hogy B. Hunyad közelében M. Valkón két ismerősült egymással szemben; egyik elővesz a szegletből egy puskát, s addig forgatja ide s tova, míg egyszer a fegyver eldurran, s az ő jó ismerőse ott szembe vele soha sem szólott többet egy szót sem. — Most, e hó 1-én pedig Dankon (Kolozsmegye) a csűrben tánczoló előt jött kedvegy katonaviselt román legénynek hadi tudományát töltött fegyverrel mutogatni, s éppen a mikor lovaságot attakiroz, sül el a puszka, s lö föbe egy töle alig egy lépésre álló 17 éves fut, elnyomorodott szülőinek egyedül gyámolát.

— A székelyek letelepítésére vonatkozólag annak idejében közölt híreink közt megemlítettük volt azt is, hogy Lónyai pénzügyminiszter Hátszék mellett fekvő, most szerzett jószágára harmincz székely családot akar letelepíteni. A „Sz. H.” közli most a feltételeket is, s ezek szerint minden család kap 400 □ öl belső telket, csinos lakházat, két hold szántót, legelőt, tűzfát jutányos áron; a székely családokból igényelt költségtérítés: a mezői munka végzése a vidéki szokásos napszám mellett; télen: fát vágni az urasági erdőben, durván kifaragva eszközöknek; a vágási díj alku szerint állítatik meg. Az uradalom ezeken kívül templommal, iskolával, pappal és tanítóval látja el e telepet, melynek így tagjai, használatosak lesznek, teljes jólétre számíthatnak.

— Kóós Ferencz bukuresti lelkész f. hó 5-én M. Vásharhelyre érkezett, a igéri, hogy legközelebről irni fog azon szivelen zaklatásokról, melyeken a múlt hónap két utolsó hetében Rumánia fővárosában keresztül ment.

— Pályázat nyitattok két állatorvosi állomásra Alsó-Fehérmegyében; határidő sept. 15. — A Nagy-Szebenben mulató rumán tbnok, Florescu tiszteletere f. hó 4-én Resinaron nagyszertű lakomát rendeztek.

— A budai lövészek a napokban hagyták el Nagy-Szebet, távozásuk alkalmából bucsu-ebédet adtak a szebenieknek.

— A honvédek Pesten aug. 7-én reggel próbamenetet tartottak a Rákosról az álló-uton, a lánchídon és tuncelen át a hegyek közé a „Szép jubásznég.” Az indulás reggel fél hatra történt, s a csapatok állottak egy gyalog honvédszázalójból, két század honvédszázaló és egy szakasz honvéd dzsizásból, az előbbi Pongrácz István őrnagy, az utóbbiak Henneberg őrnagy parancsnoksága alatt. A városon keresztül legjobb rendben átvonult szép csapatoknak a kora idő dacára már menet sok nézőjük volt; de még több jövet, midőn 11 óra tájban zenezőval visszaérkezvén, ismét a városon végig vonultak. A körülbelül 6 órai menetet az ujonlegénységnek ugy látszott, épen nem került semmi megerőltetésbe.

— Dobokamegye állandó megyei bizottmányának tagjai a folyó hó 21-én Sz. Újvárt tartandó gyűlésre egybehívtattak.

— A n-szebeni államgymnasium tanulók száma a múlt tanévben 394 volt; ebből 129 magyar, 206 román, 55 német és 4 cseh. — A gyulafehérvári rom. kath. főgymnasiumban tanult 189, s ezek közt 106 magyar, 7 német, 68 román és 8 héber.

— Dr. Oroszhegyi Józsa a napokban Pestre érkezett, s egy hóig körülbelül Budán a Tabánban fog mulatni. Egészségi állapota most sem kielégítő. Ugy látszik igen hamar hagyta el a vizgyógyintézetet.

— Mint Gyulafehérvárról írják, egy 72 adóhivatalnok által aláirt kérvény küldetett fel onnan e hó 1-én az igazságügyminiszterhez, fizetés-javítás iránt.

— A marhavész újabb kitörését jelentik a dunai fejedelemségek némely vidékeiről.

— A krakkói zárdában történtek alkalmából a „Narodny Listy”-ben a prágai karmelitánok kolostorára vonatkozólag egy nyíltéri cikk jelent meg, melynek következtében vegyes küldöttség ment a kolostorba. Hogy mit láttak ezek ott, arról egy szó sem közöltek a nyilvánosság előtt, de a „N. L.” feleletre vonja a küldöttséget, s egyúttal maga teljes bizottsággal adja meg a felvilágosítást. Kérdi: Megtalálták-e a nagy vasas ajtót a pinczében, s nem kérdezték-e a fejedelemtől, hogy hova vezet ez ajtó, mivel a kulcslyukon látható volt; hogy gyakran kinyitatták. A „N. L.” így folytatja: Mi tudjuk, hogy a fejedelemszony

mit sem akart tudni az ajtó létezéséről kolostori 22 éves tartózkodása dacára is. Lakatossal nyitatták fel a zárt. Egy folyosóra nyílt, melyben mintegy negyedóránra más két zárt ajtóra akadtak, egyik jobboldalról, másik pedig a folyosót zárta el. A jobboldali ajtó egy pinczét zárt föl, melyben nagy borkészletet találtak. A másik ajtó lépcsőhöz nyitott utat, mely ismét más ajtóhoz vezetett, melynek kinyitása után azon vette észre magát a küldöttség, hogy kápolnájában van a Loretto-kolostornak, melyben a főtisztelendő karmelita — atyák laknak. Így beszéli legalább a „Nar. Listy.” — A mi a krakkói apácát illeti, a megindított s hir szerint erélyvel folytatott vizsgálattól eddigelé természetesen csak kevés juthatott nyilvánosságra. De e keves is oly iszonyu, vérfagyaló, mint a felvett és általunk ismeretett tényállás. Wenczik Mária, a zárda főnöknője, ki 16 év óta van már a kolostorban, azt „valotta”, hogy Ubryk Borbála mint örlött záratott el; ő maga csak kétszer nézett be fölkejébe, melyből nem hozatta ki, mert elődjétől vette volt át s a szerzet generalisa ezt meg is tiltotta. Szerinte Ubryk B. apácáságának 9-ik évében „nyugalankodni” kezdett, miért is elzáratták. Az orvosok a világozástól reá nézve kárteknonyknak mondták, azért falaztatott be a kamra ablaka. Kocziarkiewicz Terézia vallomása szerint, Borbála azért nem vitetett örültek házába, mivel egy részt a római generalis megtiltotta, más részt pedig ők remélték, hogy a boldogtalan nyugodtabb leend, ha 50-ik évét elérli. Borzasztó egy másik befogott apácza azon vallomása, mely szerint a szerencsétlen apácza, ha szerfölött nagy zajt ütött, két vagy három apácza „társnője” által a gyóntató assistentiáj mellett meg-megkorbaécsoltatták.

— Necrolog. Hilbi Haller Károly jogtudor és kir. jogakadémiai tanár, a maga és gyermekei: Irma, Hermine nevében, mely fájdalommal jelenti, hogy forron szeretett neje, bölöni Mikó Róza f. hó 1-én, d. u. 3 órakor, 28 éves korában, az ischli fürdőn meghalt. E gyászos csapás fájdalmasan sújtja az édes atyát, a testvéreket, — az elhunyt apóssát, ennek gyermekeit, a számos közeli s távolabbi rokonokat. Földi poharléka f. hó 7-én fog Ischlból a köztemetőbe szállíttatni, ott délután 5 órakor, egy felette tartandó rövid ima után, édes anyja porait mellé örök nyugalomra elhelyeztetni. Kolozsvárt, augusztus hó 6-án 1869.

— Hibaigazítás. Közlebbi 92-dik számunkban a „Lehet-e Felvincz kir. törvényesék székhelye” című cikkéből a 8-dik sorban ezen mondatból: hogy egyik kir. törvényesék székhelyét, az egyik kir. törvényesék szavak kimaradtak.

KÜLFÖLD.

A várva várt francia senatus consultum, melyről a lapok anyai különböző adatokat közöltek, a senatus aug. 2-diki ülésében egy indokolt jelentés kíséretében beadott és így hangzik: 1. a császár és a törvényhozó testület gyakorolják a kezdeményezést a törvények iránt. 2. ez. A miniszterek egyedül a császártól függnek; azok a császár elnökléte alatti tanácsban határoznak; felelősek és csak a senatus által helyezhetők vad alá. 3. ez. A miniszterek lehetnek senatorok és képviselők is; mihelyt kívánják minden házban meg kell hallgatniuk. 4. ez. A senatus ülései nyilvánosak. Őt tag által benyújtott indítvány elegendő, hogy az titkos bizottság átváltozzék. A senatus maga készíti ügyrendét. 5. ez. A senatus, kijelölve azon változtatásokat, melyeket valamely törvényben szükségesnek tart, elrendelheti, hogy az ismét megvitatás végett visszaküldessék a törvényhozó testülethez; jogában áll minden esetben indokolt javaslat által valamely törvény közzétételét meggátolni. 6. ez. A törvényhozó testület maga készíti ügyrendét. Az ülészek megnyitását megválasztja előlékét, alelnökét, a titkárokat és quátorokat. 7. ez. A senatus, vagy törvényhozó testület minden tagja fel van jogosítva a kormányt interpellálni. Indokolt napirendek elfogadhatók. Az indokolt napirendek az irodához átutalása joggal bekövetkezik, mihelyt ezt a kormány kívánja. 8. ez. Semmiféle indítványt sem szabad megvitatni, mielőtt a bizottsághoz utasították és a kormány által közöltetett volna. Ha a kormány azt el nem fogadja, az államtanács véleményezést ad és a törvényhozó testület határoz felette véglegesen. 9. ez. A kiadási budget fejezet is cikkékként terjesztetik a törvényhozó testület elé. Minden miniszterium költségvetése fejezetenként a senatus consultumhoz csatolt lajstrom szerint szavaztatik meg. 10. ez. A vám- és postaárszabályban jövőre eszközözendő változtatások csak törvény erejénél fogva kötelezők. 11. ez. A senatus, törvényhozó testület és államtanács viszonylatai a császárhoz és egymás között császári rendelet által szabályoztatnak. 12. cikk. Ezen senatus consultummal ellenkező összes határozatok, s név szerint az alkotmány 6, 8, 13, 24, 26, 40, 43, 44 §-ok, valamint az 1861. decz. 31. senatus consultum I. cikkelye eltöröltetnek.

Mint Párisból távirják, Bourbon Henrik hg emlékiratot intézett Izabella királynőhöz, melyben őt felszólítja, hogy fia javára lemondjon. A királyné, állítólag, hajlandó volna ezen felszólításnak megfelelni. Parthivei remélik, hogy ez ifjú herceg neve nemcsak nagy rokonszenven ébreztend a spanyol nemzet nagyobb részénél, hanem a madridi kormányférfiak által is el fog fogadtatni (?) Otaga párisi spanyol követ a kormányzás névében köszönetét fejezte ki a francia kabinetnek Spanyolország irányában tanúsított jóakarat tartásáért.

A Spanyol-és Franciaországban érkező és lényegükben összehangos tudósításokból ki-

indulva, már alig lehet kételkedni, hogy a karlista mozgalom, legalább egyelőre megbúsult. Az általános fölkelés kitérésére Sz. Jakab napja volt ki-tűzve. Látszólag misem biányzott a kísérlet sikeré-re, de a kormány is ebben örökölt. A kifűzött nap elérkezett, de senki sem mozdult. Pampeluna, Figueras és Vittoria, e három hely, hol a karlis-táknak legtöbb összeköttetések voltak, nem lázad-tak fel, s az egész tervet megbúsította. Csupán Mancha tartomány Don Quixotte hazája, tartotta szavát, mert ott a felkelők, többnyire parasztok, mintegy 3000 főnyi számban gyűltek egybe, vezé-reik karlista tiszték voltak. Magukra hagyatva, öt zászlóalj gyalogság és két század lovas elegendő volt Don Carlos ezen párhívására.

Rómából írják a „Czas“ nak e hó 3-ról:

HIVATALOS.

Szám 379 eln. 1869.

(426)

(2-3)

Hirdetmény

Tordamegye évnegyedes bizottsági gyűlése folyó évi augusztus 23-dikán Tordán fig megtartatni, melyre ugy az ezen megye, valamint a más törvényhatóság területén lakó képviselő bizottsági tagokat tisztelettel meghívom.

A gyűlés főbb tárgyai:

1) A szentesített törvények kihirdetése és a felsőbb rendeletek tárgyalása.
2) Az alsó-kerületben alispáni és közigazgatási, aljegyzői; a felső kerületben megüritült állomány választás újján leendő betöltése, — s végre több más keblt ügyek elintézése.

Torda, 1869 augusztus 4-kén.

BR. KEMÉNY GYÖRGY, főispán.

NEM HIVATALOS.

427

Figyelmeztetésül olvasóinknak.

Ö magassága Romániai I. Károly herceg március 5-én 100 palack má-látá-kivonat-egészségi sör-t rendelt meg a HOFF JÁNOS-féle központi raktáról Bécsben. Kärntnering 11. a mely joggal örvend viágirnek s a mely a legtöbb orvos által a legkifűzött gyógy-áprerül ismertetett el. Az említett herceg atyja ö kir. Fősege, Hohenzollerni herceg Károly Antal írta a gyártnaknak 1861 vé-gén: „Senki sem érti-mli jogosabban az önek odaitelt arany Hohenzollern érd-mjét, mint ön, a ki annyi jót tesz s maga körül áldást terjeszt.“ — „Valód áldást eszközölnek,“ mondák az osztrák katonasorok 1864-ben és 1866-ban „önek hathatós maláta gyártmányai a szenvedő katonáknak.“ — A dán király „Felsőge kijelenté: „Öömmel tapasztaltam a Hoff-féle maláta kivonat és maláta-egészségi csokoládé gyógyhatását magamon s családomban több tagjaim.“ — Tábor szernagy báró Gablenz ö nagyméltósága ismervén a ma-á-kivonat és maláta-egészségi csokoládé gyógyerjét, kiemlé az érzés magasztosságát, hogy azok annyi emberen jót tesznek. — A porosz miniszterek ö nagyméltóságik gróf Bismark és v. d. Heydt kiemlék a nagyszerű gyógyeredményeket és utóbb monda: „Önek gyártmányai semmi kívánul valót nem hagynak.“ — Metternich herceg ö magassága Párisban egy szálitmány Hoff féle maláta gyártmányt ren-delt meg, mert azok neki oly rendkívül jót tesznek.

Kötelességüknek tartjuk olvasóinkat annyival inkább figye-meztetni, ezer orvosok és magánosok által feldicsért világgyártmányokra, mert erősen meg va-gyunk győződve, hogy egyetlen gyártmány sem nyújt jobb óvadékat az ez idő szerint járványilag uralkodó köhögés és tüdőbajok ellen, mint a HOFF-féle ma-láta készítmények.

Ö Felsőge a francia császárné s a császári koronaherceg felalálják benne egészségök szilárdítására a szükséges feltételeket. A Hoff-féle maláta egészség-sört és maláta-egészségi csokoládé ot igen kedveli a császári udvar s azok min legkeresettebb gyógyáprerkek a császári udvari orvosok által nagyon ajánlatnak Ha tehát a gyógyintézetek képviselői ezen kiváltságolt és sok érdemmel kitűntetett Hoff János-féle maláta gyártmányok mellett felszólalnak, mi másfélől a közönsé-get övni akarjuk az utanzások élvezése ellen, a melyekbe minden maláta kivo-natokat és maláta-gyártmányokat számítanunk kell, a melyek nincsenek „HOFF JÁNOS“ aláírásával-ellátva; mert a Hoff-féle elöit nem léteztek malátagyártma-nyok, egyik sincs oly egészszerűleg összeállítva, mint a Hoff-félek, s egyik sem állhatna fenn, a tévedés felhasználása nélkül, a melynek a közönség fájdalom igen gyakran áldozatul esik.

Az egyedül valódi Hoff-féle maláta-kivonat-egész-ségi-sör, valamint a maláta-egészségi-csokoládé és maláta kivonat-cukorkák csak Bécsben Kärntnering 11 sz. a kaphatók.

Ára: maláta-kivonat-egészségi-sör üveggel és pakolással: 6 palack 3 frt 70 kr. 13 palack 7 frt, 28 palack 14 frt, 58 palack 27 frt 30 kr. 120 palack 55 frt, maláta-egészségi-csokoládé Nr. 1, 1 font 2 frt 40 kr. Nr. 2, 1 font 1 frt 60 kr. 5 fontnál 1/2 font ingyen, 10 fontnál 1 1/2 font. Maláta-csokoládépor cseceszók számára, pótlékul az anyatej helyett 80 és 40 kr. Mell-maláta-cukor-kák 60 és 30 kr. Mind Bécsből számítva.

Raktár Kolozsvártt: Karvázy Gyula, Segesvártt: Teutsch J. B. uraknál.

Árak Kolozsvártt:

1 üveg maláta kivonat	— frt 65 kr.
1 font „ csokoládé Nro I.	2 frt 60 kr.
1 „ „ „ Nro II.	1 frt 80 kr.
1 csomag cukorkák	— frt 35 kr.

Hatóságilag megvizsgált és alább irt esetekben ezerszeres jó sikerrel megpróbált **göreselleni védbalzam.**

E balzam kitűnő hatását következő tulajdonságainak köszöni: Zsongitólóg az az erősítőleg és életten bat a gyomor és belek takbártyára, ez utóbbiak kanyarmoz-gásait korlátozza, a máj kiválasztásait elősegíti és kitűnő szélhajtó szer.
Ugyanazért következő esetekben van javalva használata e balzamnak: A gyomor és belek mindennemű heveny és idült lohjaiban, bárminő okokból is eredtek azok; a gyomornak fájdalmai, göresei, puffadságában, hányás és hasmenésben, szétkórásban, kolikában, hascsikarásban hatása azonnali. A külsőlegi bedörzsölés a hévett szernek hatását tetemesen segíti elő.

Továbbá jó sikerrel használható ezen készítmény emésztetlenség, gyomorgyö-n-gesség és göresös gyomorhajban, ráng-és másnemű göre-űsben és a nehéz kórban; nehéz emésztés által okozott ideges mell-sorulásban, melyekre gyakran gyomorkolika következik, hasmenésben, cholera-ban, göresös hányásban, mehkórásos és terhes nő-k-ne előjövő hányásban; továbbá váltóláz utáni idültésben az emésztő szervek műkö-désének helyreállítására.

Javá-va van még ezen balzam és nagyon ajánlva hosszason tartó kimerítő be-teg-ségeken, midőn is az étvágyat gyarapítja s az egészséges emésztést nagyban előmozdítja.

Végre fényes eredményt tanúsított ezen balzamnak nagyobb adagokban külső és belső használata már két cholera-járványban, és mint első szernek rögtöni meg-betegedések esetében különösen falun és orvosi segélytől tavol egy háztartásnál sem szabadna biányzania.

Ezen balzamból megnötneknek elég napjában 3-4 theáskanállal. Nagyok és fájdalmas rohamokban ezen adagot meg is lehet kettőzni, hatását külső bedörzsölések által a hasra, vagy vé-tagokra gyarapíthatni.

Főraktár: Miller gyógytára „az arany koronához“ Brassóban a piaczeny.

Velemény.

Támaszkodva a legpontosabb minőségi és mennyiségi vegyelemzés eredményére, hivatalos esküje mellett következő veleményét adhatja alólirt országos törvényszéki vegyész:

A Ra-Bóból az „arany koronához“ címzett Miller gyógyzertárából egészségrendőri vizsgálat végeit beküldött göreselleni védbalzam semmiféle ártalmas ve-

Néhány nap előtt egy összeesküvést fedeztek itt fel a zsinat ellen. Több fiatal ember állítólóg egye-sült oly célból, hogy a közzsinatot minden ren-delkezésére álló eszközzel akadályozza meg, eset-leg annak működését háborítsa. Az összeesküvés feje, bizonyos Veronese, s egyik bűntársa elfoga-tott. Ezen tudósítás megerősítése bevárandó.

Mint Madridból 3-ról jelentik: a carlisti-cus csapatok tüdőzése buzgón folytatattik. A hiva-talos lap szerint La Manchában most már csak egyetlen, Pato parancsnoksága alatti, jelentékte-len csapat létezik. Alcábon lelkész csapatja Gyle-sendában megverett, a lelkész átszolgáltató ma-gát a casari alcadéznak, s amnestiát kívánt maga s csapatja számára.

Legújabb.

Bécs, aug. 7. A magyar delegatio ma tartott összes ülésében Petrovay Akos a Romániával való határvillongás tárgyában adott be interpellatiót. B. Orszay külügyminiszteri osztályfűnök erre azt feleli, hogy Magyarország részéről semmiféle erőszakosság tény sem történt; Románia 280 embert 12 ágyúval küldött a határra, ezek azonban eset-leg erőlyesen lettek volna fogadandók. (Tetszés.)

Páris, aug. 6. A könyvomatú carlista „Cor-resp.“ megzáfolja azon hirt, mintha don Carlos tervéről le akarna mondani.

Páris, aug. 7. A „France“ jelenti: A leg-előkelőbb carlista-vezéreknek Navarra tartomány egyik falujában tartott gyűlekezete elhatározá az általános fegyverrelést.

Madrid, aug. 7. Az „Imparcial“ azt mondja, sűrűtösen szükséges jelentékeny erősítéseket kül-deni Cubába, a fölkelés elyomása végett. — Ma este hírképen ballasztolt, hogy Sabariego, két fiával együtt, Portugáliába menekült.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Augst. 7-kén: 5% Metaliques 100 frt 62 50. 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 71.70. Kamat 62 50. 1860. Kölcsön 101 30. Bankrészevény 754. Hite-lintézeti részvény 297 frt 306.20. London 10 ft st. 125 frt 20 1/2. kr 123.65. Ezüst 120.—. Cs. királyi arany 5.87 1/2.

Földtehermentesítési kötvények: Magyar 82.—. Fiumei 81.50. Erdélyi 79.75. Horv.-Slavon 82.75.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József

(428) (1-3)

Hirdetés.

Piacsor Fröhlich-ház alatti szeglet bolt Szt-Mihály nap-jától kezdve 3 és 1/2 évre kiadó. Értekezhetni Tóth Józseffel a kisegítő pénztár egyeltli iródban.

(430) (1-2)

Egy igen jó családból való fiatal nő, a ki a francia, magyar és német nyelvet tökéletesen bírja — rajzban és mint nő munkában — különösen köntös készítésében nagyon jártas, és tanításra képesített, 6-14 éves leánykák mellé — mint neve-lőnő, keres alkalmazást; — nem nagy fizetést igényel, inkább kellemes és előnyös családi viszonyok közé kíván jönni. Bővebb értesítés nyerhető dr. Hinz gyógy-szerárában Kolozsvártt.

429 (3-5)

Egy 250 holdból álló birtok Meleg-Földvártt: lakóházzal, jó gyümölcsös kerttel, szőlővel ellátva örök áron eladó. Értekezhetni iránta Kolozsvártt Stein J. könyvkereskedés-ben; vagy V.-Szilváson Kése Lajos gazdatisztel.

(320) (3-5)

LEHMANN és WENZEL

könyvkereskedése technika és művészet számára,

Bécs, Kärntnerstrasse, 40 sz.

ajánlja gazdag raktárát technikai munkákban, s alábbi raktári lajstromait kívánágyra ingyen küldi meg.

Technikai raktár-lajstrom

I. Általános technologia és segéd tudományok.

II. Mértéki tudomány. Vasúti és távúrá.

Gépisme, Bányászat.

III. Iparisme (ABC-rendben.)

Megrendeléseknél tessék az osztályt kijelölni.

Polytechnikai könyvtár.

a bel- és külföldi technikai iródban havonkénti kimentésű.

12 szám bérmentes megküldésért kérjük 60 krt postai utalvány által hozánk beküldeni

Kohn vasúti évkönyve

az osztrák-magyar birodalomról II. költ 1869

füldabozszal 2 frt 25 kr.

I. költ 1868 2 —

Az osztrák-magyar birodalom legújabb vasút-térképe, bányá- és iparpályákkal 50 kr.

Ugyanaz színűve 20 színben 75 kr.

Keresztöltés alatt 5 krral több az összeg beküldésénél.

(424) (2-3)

Jutányos áron eladó Zongora

találtatik Kolozsvártt, kül-szénut-cza 59 sz. háznál.

422 (2-3)

Gazdákat érdeklő!!!

Kolozsmegye kolozsi-járs KOR-PÁD községében eladó 102 kaptár kitűnő magnak való anya-méh Értekezhetni levél által is tulajdonos Kabós Kálmánnal Mező-Iklandon. Utó posta Radnóth.

(316) (8-10)

Az „Oroszlánhoz“ címzett nagy vendégfogadó Szász-Régenben a főtéren, ellátva több vendég-szobával, nagy istállóval, s egy bolti helyiséggel, vagy jó feltételek mellett szabadkéből eladó, vagy Szt.-Mihály naptól kezdve bérbé adó.

Bővebben értekezhetni irásban vagy szóval ott helyett a felső emeleten.

(412) (3-3)

A legnagyobb faszeg-czipészesiriz- és czipészfonal

raktárt tartja Mahler és Eschenbacher, Bécsben.

(322) (6-6)

Eladó diófa-törzs.

Gr. Wass Ádáménak Császári-jő-szágán levő diófás erdejében 120 szál gyökerestől kiásott, nagyrészen száz évesnél idősebb barna színű diófa-törzs van eladó, melyek fatartalma ágain kívül körülbelöl 3500 köbláb. Értekezhetni iránta a tulajdonosnéval, utolsó posta Czege.

gyítékot nem tartalmaz, használata az egészségnek nem káros, minden bódító és fém-készítéktől mentes, és csak is megédésített lében feloldott hatásos alkatrészeit tartal-mazza göresellenes növényeknek.

Bécs, 7. Április 1868.

V. Kletzinsky,

vegyszertár és országos törvényszéki vegyész.

Bizonyítvány.

Kedves kötelességemnek tartom bizonyíthatni — hogy Miller gyógy-szerész ur által készített göreselleni védbalzsam, göresök és minden a hirdetésben meg-nevezett bajokban több mint két évi tapasztalataim alapján, mint igen czélszerű, jó és hasznos gyógy-szer teljes elősmerésemet és bizalmamat kinyer, melynek alap-ján nem mulasztatom el — azt — mint egy az emberi szervezetre czélszerűen össze-állított gyógyanyagot, a t. közönségnek legjobban ajánlani.

Kelt Előpatakon, 1868 September 4-én.

Dr. Szabó Vazul,

gyakorló orvos Szebenben, Felsőfehérmegye főorvosa.

Főraktár: Brassóban Miller Gyula gyógy-szerésznél. Kolozsvártt bizomán-ya: Dr. HINTZ gyógy-szerárában. Továbbá: Aradon F. J. Probst, Károlyfehérvártt: C. Boosz, Fogarason: Mégay J., N. Váradon: A. Janky, Szebenben: N. Sill, Marosvásárhelyt: Jeney Albert, Medgyesén a „Koronához“ címz. gyógytárban és vég-tére Segesvártt: J. B. Teutsch nraknál; az itt felemlített raktárokon kívül min-den nagyobb városban bizományon.

Elv: „Felöltő olcsóság!“

Alólírott figyelmeztet azon nevezetes tökéletességre, a melyre kézműáru-raktárát

legújabb időben emelte, s a t. cz. közönség becses tekintésére ajánlja gazdagon ellátott.

Rövid- és díszáru-, porcelán-, köedény-, finom üveg- és mindenféle tükör-, végre fa- és vasbutor raktárát.

Hasonlólag ajánlja a nála folytonosan található orláti márcziusi sör raktárát 1 és 1/2 bécsi akós általagokban, további orláti kiviteli márcziusi sörét eredeti ládákban 24 nagy palackkal, ládját 7 frt 60 kron, s a sértetlenül visszaérkezett 24 üres palackkal ellátott ládjáért 2 frt 40 krt visszapótol.

TEUTSCH J. B.

(433)

(12-*)

Segesvártt.

Stein János könyvkereskedésében kapható:

Magyar törvényeknek kutfeje és változása.

Irta CZILLICH ANTAL

m. k. számtiszt.

Ára 80 kr. o. ért.

Utasítás a községek számára,

a népiskolai oktatást rendező

38-dik törvényezikk végrehajtása tárgyában.

Ára 40 kr.

A szolgabírák és esküdtek kézi-könyve,

utmutató minden a szolgabírák és esküdtek által eszközözendő törvénykezési s közigazgatási eljárásokban, iromány-példákkal a legújabb törvények, s az új polgári perrendtartás alapján, átdolgozta KASSAY ADOLF.

Ára 2 frt 40 kr.

Polgári törvénykezési eljárás.

Az átmeneti intézkedések tárgyában kiadott, és a birói ügyvitel tárgyában életbe léptetett igazságügy ministeri rendelet nyomán szerkesztették: Madarassy László és Gáspár Lajos.

Ára 1 frt 50 kr.

Laboulaye E. Páris Amerikában. Franciaából: Márkus István 2 kötet. 2 frt 40 kr.

Szemere Bertalan naplója. 2-dik, 3-dik füzet. Ára 1 frt.

Gr. Pongrácz K. Harcztan. (Taktik.) I. kötet. Ára 1 frt,

Knorr A. a birói ügyvitel és átmeneti intézkedések, kérdés és feleletekben. Ára 80 kr.

Győrky A. Gyakorlati utmutatás miként kell eljárni a szőlő-dézmaváltság keresztülvitelénél, a feleknek, jogbírtokosoknak, választott bíróságoknak és községeljáróknak. Ára 80 kr.

Darwin és az állatvilág. Három képes táblával. Irta Margó Tivadar. Ára 80 kr.

Szeniczey G. A magyar váltó-éjjárás a szükséges peres és nemperes birói határozatok és beadványok gyűjteményével. Segéd-kézi-könyv váltó-ügyvédek, perlekedő felek számára, 3-dik az új váltó végrehajtási eljárással megtöltött kiadás. Ára 2 frt 50 kr.

Gőzben főtt gyümölcsök- és bárminek víz és légellemi lekötésére

a drága lantorna helyett a legbiztosabb, czélszerűbb, tisztább és sokkal olcsóbb

penész hártó pergamen papír jött használatba:

kapható kisebb s nagyobb ivekben 5 krtól 10 krig.

Nyomatott az év. fel. romániai betűvel (Bel-farkasúteza 74 sz. Páncsaiá pentru Scoală - BCU Cluj-Napoca.